

Zespół Badań i Analiz Fundacji Ja, Nauczyciel przeprowadził pod kierownictwem dr hab. Iwony Chmury Rutkowskiej badanie ankietowe: "Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Wrzesień 2020".

Cel badań

Celem badań było zebranie informacji na temat najważniejszych obaw, przewidywanych problemów oraz potrzeb nauczycielek i nauczycieli związanych z koniecznością rozpoczęcia pracy w szkole w rygorze epidemiologicznym.

Główne pytania badawcze:

- W jaki sposób, po kryzysie i doświadczeniu edukacji zdalnej wiosną, nauczycielki i nauczyciele przygotowali się do pracy w nowym roku szkolnym?
- Czego najbardziej obawiają się nauczycielki i nauczyciele w kontekście pracy w szkole w warunkach reżimu epidemiologicznego?
- Jakiego konkretnie wsparcia, standardów, dodatkowych zasobów, rozwiązań potrzebują i oczekują nauczycielki i nauczyciele, aby czuć się bezpiecznie w pracy w szkołach?

Procedura badań

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego w formie elektronicznej. Link do kwestionariusza rozpowszechniono za pośrednictwem strony internetowej i portalu społecznościowego Facebook - Ja, Nauczyciel'ka oraz w zamkniętej grupie FB prowadzonej i moderowanej przez Fundację Ja, Nauczyciel.

W sondażu wzięły udział 203 osoby - nauczycielki i nauczyciele reprezentujący różne typy szkół, przedmioty i etapy kształcenia. Ankieta, zawierająca pytania otwarte została przeprowadzona w sposób zapewniający anonimowość. Termin przeprowadzenia badań 25.08 - 31.08. 2020

Główne wnioski z badań

- 1. Nauczycielki i nauczyciele przygotowując się do rozpoczęcia roku szkolnego, we własnym zakresie** zakupili środki ochrony osobistej, doposażyli swój warsztat pracy w sprzęt cyfrowy, zdobyli różnego typu kompetencje w zakresie prowadzenia edukacji zdalnej a także zadbali o wsparcie ze strony koleżanek i kolegów po fachu i zebranie wiedzy na temat problemów, jakich doświadczali ich uczniowie i uczennice w czasie zamknięcia szkół.
- 2. Główne obawy, z którymi nauczycielki i nauczyciele rozpoczynają rok szkolny:**
 - lęk przed chorobą i zakażeniem bliskich osób,
 - praca w warunkach chaosu informacyjnego, organizacyjnego i kompetencyjnego,
 - brak możliwości utrzymania w szkołach wysokich standardów bezpieczeństwa,
 - oczekiwania i presje ze strony rodziców i opiekunów przy ich równoczesnych nieodpowiedzialnych zachowaniach,
 - przewidywane obciążenia wynikające z dodatkowych zadań i obszarów odpowiedzialności,
 - obawa przed naciskami i nadmierną kontrolą ze strony organów zarządzających szkołami,
 - konieczność wprowadzenia dużych zmian w zakresie metodyki pracy
 - oraz trudności w odbudowaniu relacji międzyludzkich w szkole.
- 3. Badane nauczycielki i nauczyciele w zakresie potrzeb i oczekiwań zwrócili uwagę przede wszystkim na:**
 - konieczność zapewnienia przez pracodawcę oraz organ prowadzący środków ochrony osobistej dla uczniów i uczennic oraz pracowników szkoły.
 - wprowadzenie zmian umożliwiających zachowanie bezpiecznego dystansu, takich jak zmniejszenie liczebności grup, organizacja ławek, w których uczniowie będą siedzieć

Ja Nauczyciel'ka

- pojedynczo, stworzenie korytarzy komunikacyjnych, wypracowanie wewnątrzszkolnych zasad i procedur, itp.
- zastosowanie mieszanych i elastycznych (hybrydowych) rozwiązań w edukacji
 - konieczność udostępnienia dla kadry wyposażonych miejsc do pracy w szkole, a także przygotowania ich do ewentualnej pracy zdalnej lub hybrydowej. Katalog problemów
 - do rozwiązania dotyczy zapewnienia szerokopasmowego internetu, dostępu do bezpiecznej platformy edukacyjnej, sprzętu, baz rzetelnych materiałów, szkoleń w zakresie metodyki prowadzenia zajęć, itd.
 - ofertę sprofilowanej opieki medycznej, testów przesiewowych, szczepień na grypę, czy konkretnych rozwiązań w systemie zdrowia, które zagwarantują bezpieczeństwo wszystkim pracownikom oświaty.
 - konieczność współpracy i realnego wsparcia ze strony dyrektorek i dyrektorów placówek, kuratoriów oświaty oraz MEN.
4. Kryzys wywołany pandemią uruchomił w nauczycielkach i nauczycielach **szereg potrzeb związanych z bezpieczeństwem** osobistym oraz bezpieczeństwem osób bliskich, natomiast nagłe przejście na zdalną edukację uwypukliło **potrzeby doposażenia swojego miejsca pracy , a także nabycia dodatkowych kompetencji cyfrowych. Dominującym odczuciem osób pracujących w szkołach jest obawa o swoje bezpieczeństwo i chaos** wywołany pospieszonymi, nieprzemyślanymi, nieopartymi na wiedzy, często niespójnymi decyzjami władz różnego szczebla oraz brakiem strategii i planu dla oświaty w perspektywie krótko - i długoterminowej.
5. W sytuacji kryzysowej związanej z pandemią, **jak w soczewce uwypukliły się problemy, z którymi cały system edukacji zmagają się od lat:** niedofinansowanie oświaty, skomplikowane i nieadekwatne do rzeczywistości rozwiązania prawne, brak realnej autonomii szkół, bałagan kompetencyjny, brak konsultacji ze środowiskiem kluczowych decyzji w systemie, niski standard wyposażenia szkół i placówek oświatowych, braki kadrowe, hierarchiczny styl organizacji i zarządzania instytucjami oświatowymi, przeładowana podstawa programowa, przewaga kontroli nad wsparciem, nierówności edukacyjne, dystans i problemy w relacjach kadry pedagogicznej oraz z rodzicami.

Zebrane dane i wnioski są ważnym głosem w toczącej się dyskusji na temat trybu i warunków otwarcia szkół w okresie pandemii uwzględniającym punkt widzenia i różnorodne doświadczenia kadry pedagogicznej oraz istotnym źródłem informacji w kontekście wypracowywania i projektowania rozwiązań dotyczących bezpieczeństwa w szkołach.

Szczegółowe dane, analizy oraz wnioski z badań zostały zaprezentowane w publikacji pt. "Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja, Nauczyciel. Wrzesień 2020" dostępnej na stronie www.ja-nauczyciel.pl

Autorzy badań i raportu:
dr hab. Iwona Chmura Rutkowska
Marcin Korczyk
Wiktoria Niedzielska - Galant

Cytowanie raportu

I. Chmura-Rutkowska, M. Korczyk, W. Niedzielska - Galant, *Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja, Nauczyciel. Wrzesień 2020*", Fundacja Ja, Nauczyciel www.ja-nauczyciel.pl

Ja Nauczyciel'ka

Fundacja Ja, Nauczyciel janauczyciel@gmail.com

Zespół Badań i Analiz - koordynacja dr hab. Iwona Chmura-Rutkowska

Zespół Kampanii społecznych i promocji - koordynacja Andrzej Smoliński

Zespół Doradztwa, szkoleń i projektów edukacyjnych - koordynacja Wiktoria Niedzielska-Galant

Serwis oświatowy Ja, Nauczyciel - www.ja-nauczyciel.pl

koordynacja - Marcin Korczyc, Agnieszka Jankowiak - Maik;

redakcja serwisu - dr hab. Iwona Chmura-Rutkowska, Beata Durczewska, Inka Ilasz, dr hab. prof.

UAM Sylwia Jaskulska

Kontakt: janauczyciel@gmail.com

Iwona Chmura-Rutkowska tel. 604 872 374; Marcin Korczyc tel. 506 051 031

Raport Ja Nauczyciel

wrzesień 2020

Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego..

Iwona Chmura-Rutkowska
Marcin Korczyc
Wiktoria Niedzielska - Galant